

Istuntoasiakirja

B9-0205/2024

3.4.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

aborttioikeuden sisällyttämisestä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan
(2024/2655(RSP))

Predrag Fred Matić, Cyrus Engerer, Iratxe García Pérez, Evelyn Regner, Katarina Barley, Heléne Fritzon, Gabriele Bischoff, Maria Noichl, Birgit Sippel, Robert Biedroń, Laura Ballarín Cereza, Vilija Blinkevičiūtė, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Maria-Manuel Leitão-Marques, Radka Maxová, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Vera Tax

S&D-ryhmän puolesta

Valérie Hayer, María Soraya Rodríguez Ramos, Samira Rafaela, Hilde Vautmans, Dominique Riquet, Guy Lavocat, Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Olivier Chastel, Gilles Boyer, Irena Joveva, Sylvie Brunet, Klemen Grošelj, Karin Karlsbro, Fabio Massimo Castaldo, Marie-Pierre Vedrenne, Max Orville, Stéphane Bijoux, Fabienne Keller, Catherine Chabaud, Nathalie Loiseau, Jérémy Decerle, Salima Yenbou, Sandro Gozi, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Catherine Amalric, Christophe Grudler, Irène Tolleret, Karen Melchior

Renew-ryhmän puolesta

Gwendoline Delbos-Corfield, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Tilly Metz, Kim Van Sparrentak, Francisco Guerreiro, Mounir Satouri,

Damien Carême, Thomas Waitz, Ville Niinistö, Alice Kuhnke, Jakop G. Dalunde, Pär Holmgren

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Eugenia Rodríguez Palop, Manon Aubry, Malin Björk, Leila Chaibi, José Gusmão, Marina Mesure, Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

The Left -ryhmän puolesta

Tomas Tobé, Jessica Polfjärd, Arba Kokalari, Jörgen Warborn, David Lega

Euroopan parlamentin päätöslauselma aborttioikeuden sisällyttämisestä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan (2024/2655(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon vuonna 1950 tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1979 tehdyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, vuodelta 2000,
- ottaa huomioon 13. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon heikentämisyhtymyksistä EU:ssa¹,
- ottaa huomioon 14. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman seksuaalikasvatuksen kriminalisoinnista Puolassa²,
- ottaa huomioon 26. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman tosiasiallisesta aborttikiellosta Puolassa³,
- ottaa huomioon 11. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman Puolan tosiasiallisen aborttikiellon ensimmäisestä vuosipäivästä⁴,
- ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien tilanteesta EU:ssa naisten terveyden osalta⁵,
- ottaa huomioon 5. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman Ukrainan sodan vaikutuksista naisiin⁶,
- ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman ”Aborttioikeuksia koskevat uhat maailmassa: aborttioikeuksien mahdollinen kumoaminen Yhdysvaltain korkeimmassa oikeudessa”⁷,
- ottaa huomioon 7. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman Yhdysvaltain korkeimman oikeuden päätöksestä kumota aborttioikeudet Yhdysvalloissa ja tarpeesta turvata aborttioikeudet ja naisten terveys EU:ssa⁸,

¹ EUVL C 449, 23.12.2020, s. 102.

² EUVL C 208, 1.6.2021, s. 24.

³ EUVL C 425, 20.10.2021, s. 147.

⁴ EUVL C 205, 20.5.2022, s. 44

⁵ EUVL C 81, 18.2.2022, s. 43.

⁶ EUVL C 465, 6.12.2022, s. 155.

⁷ EUVL C 493, 27.12.2022, s. 120.

⁸ EUVL C 47, 7.2.2023, s. 268.

- ottaa huomioon 22. marraskuuta 2023 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin ehdotuksista perussopimusten muuttamiseksi⁹,
 - ottaa huomioon WHO:n turvallista aborttia koskevat ohjeet ”Safe abortion: technical and policy guidance for health systems”,
 - ottaa huomioon WHO:n naisten terveyttä ja hyvinvointia Euroopassa koskevan strategian vuosiksi 2017–2021: ”Beyond the mortality advantage and to the 2016 action plan for sexual and reproductive health: towards achieving the 2030 Agenda for Sustainable Development in Europe – leaving no one behind”,
 - ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),
 - ottaa huomioon 12. marraskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: hltiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025” (COM(2020)0698),
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,
 - ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen, joka avattiin allekirjoitettavaksi 11. toukokuuta 2011 Istanbulissa, jäljempänä ’Istanbulin yleissopimus’, ja jonka EU ratifioi 28. kesäkuuta 2023,
 - ottaa huomioon YK:n ihmisoikeuskomitean yleiskommentin nro 36 (2018) kansalaisyhteiskuntaa ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 6 artiklasta, joka koskee oikeutta elämään,
 - ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa – vuosikertomus 2022 ja 2023¹⁰,
 - ottaa huomioon 28. helmikuuta 2024 antamansa päätöslauselman komission oikeusvaltiokertomuksesta 2023¹¹,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. katsoo, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuus, mukaan lukien turvallinen ja laillinen aborttihoito, kuuluu perusoikeuksiin; ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien toteutuminen on olennaisen tärkeää ihmisarvon ylläpitämiseksi ja liittyy erottamattomasti seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan torjuntaan sekä sukupuolten tasa-arvon ja monien muiden ihmisoikeuksien saavuttamiseen, kuten henkilön oikeuteen elämään, terveyteen, yksityisyyteen, henkilökohtaiseen turvallisuuteen, syrjimättömyyteen,

⁹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0427.

¹⁰ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0050.

¹¹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0108.

yhdenvertaisuuteen lain edessä sekä oikeuteen olla joutumatta kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kohteeksi;

- B. ottaa huomioon, että ihmisten kyky käyttää lisääntymistä koskevaa itsemääräämisoikeuttaan, hallita lisääntymistään ja päättää, haluavatko he lapsia tai milloin ja miten he saavat lapsia, on olennaisen tärkeää naisten, tyttöjen ja kaikkien henkilöiden, jotka voivat tulla raskaaksi, ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen kannalta; katsoo, että ihmisten kehoa, heidän valintojaan ja siten heidän täydellistä itsemääräämisoikeuttaan on suojattava;
- C. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjassa vahvistetaan EU:ssa asuvien ihmisten tärkeimmät perusoikeudet ja -vapaudet; toteaa, että turvallisen ja laillisen aborttihoidon suojelulla on suoria vaikutuksia perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien tosiasialliseen käyttämiseen, ja mainitsee näistä esimerkkinä ihmisarvon, itsemääräämisoikeuden, yhdenvertaisuuden, terveyden sekä ruumiillisen ja henkisen koskemattomuuden; ottaa huomioon, että aborttihoidon epääminen loukkaa näitä perusoikeuksia;
- D. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeuskomitea on nimenomaisesti tunnustanut, että henkilön päätös vapaaehtoisesta raskaudenkeskeytyksestä kuuluu yksityisyyttä koskevan oikeuden piiriin; ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeuskomitea on lisäksi todennut, että naisen laillisen abortin teettämisestä tekemän päätöksen mukaisesti toimimatta jättäminen loukkaa oikeutta yksityisyyteen myös silloin, kun oikeuslaitos puuttuu tällaiseen päätökseen;
- E. ottaa huomioon, että YK:n naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea (CEDAW) totesi yleiskommentissaan nro 35 nimenomaisesti, että abortin kriminalisointi on naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien loukkaus ja sukupuoleen perustuvan väkivallan muoto, ja kehotti valtioita kumoamaan kaikki abortin kriminalisoivat lait;
- F. ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet kuuluvat YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin, erityisesti tavoitteeseen 3.7, jossa vaaditaan seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen yleistä saatavuutta, mukaan lukien perhesuunnittelu, tiedotus ja koulutus, sekä lisääntymisterveyden sisällyttämistä kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin, ja tavoitteeseen 5.6, jossa korostetaan tarvetta varmistaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien yleinen saatavuus kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman ja Pekingin toimintaohjelman sekä niiden tarkistuskonferenssien päätösasiakirjojen mukaisesti;
- G. ottaa huomioon, että vähemmän rajoittavia aborttilakeja soveltavissa maissa aborttien määrä on yleensä alhaisempi kuin maissa, joissa aborttilait ovat erittäin rajoittavia¹²; ottaa huomioon, että täyden ruumiillisen itsemääräämisoikeuden varmistamiseksi, mukaan lukien tahattomien raskauksien vähentämiseksi ja sen mahdollistamiseksi, että ihmiset voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä elämästään ja kehostaan, on keskeistä, että kaikkien saatavilla on kattavaa, ikätasolle sopivaa ja näyttöön perustuvaa seksuaali- ja ihmissuhdekasvatusta sekä laadukasta, helposti saavutettavaa, turvallista ja maksutonta ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvontaa; ottaa huomioon, että ikätasolle

¹² YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto, ”[Information series on sexual and reproductive health and rights – abortion](#)”, 2020.

sopiva kattava seksuaalikasvatus on avainasemassa kehitettäessä lasten ja nuorten kykyä luoda terveitä, tasa-arvoisia ja turvallisia ihmissuhteita erityisesti siksi, että siinä käsitellään sukupuolinormeja, sukupuolten tasa-arvoa, suhteiden valtdynamiikkaa, suostumusta ja rajojen kunnioittamista; ottaa huomioon, että se edistää myös sukupuolten tasa-arvon saavuttamista;

- H. ottaa huomioon, että Ranskan lainsäätäjät vahvistivat merkittävässä äänestyksessä 4. maaliskuuta 2024 aborttioikeuden osaksi Ranskan perustuslakia; ottaa huomioon, että Ranska on maailman ensimmäinen maa, jossa abortista tehdään nimenomaisesti perustuslaillinen oikeus; ottaa huomioon, että perustuslain tarkistuksella pyritään luomaan suoja-toimi aborttioikeuksien heikentyessä EU:ssa ja muualla maailmassa, esimerkiksi Yhdysvalloissa, Puolassa, Unkarissa ja Maltassa; ottaa huomioon, että feminististen järjestöjen ja parlamentin jäsenten työ ja sitoutuminen Ranskassa olivat keskeisessä asemassa varmistettaessa enemmistön tuki aborttioikeuden perustuslailliselle suojelulle;
- I. ottaa huomioon, että sen jälkeen, kun aborttioikeus sisällytettiin Ranskan perustuslakiin, vastaavia aloitteita on jo harkittu muissa maissa, kuten Espanjassa ja Ruotsissa, mikä osoittaa, että EU:n on vastattava sukupuolten tasa-arvon ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien taantumiseen ja suojeltava perustuslaillisesti hyökkäyksen kohteena olevia oikeuksia;
- J. katsoo, että myönteisten lainsäädäntömuutosten lisäksi on annettava taloudellista tukea, jotta oikeus saada aborttihoitoa toteutuu;
- K. ottaa huomioon, että vaikka EU:lla on joitakin maailman tiukimpiin kuuluvia seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevia normeja, naiset ja hltiq+-yhteisön jäsenet kohtaavat edelleen esteitä ruumiillisen itsemääräämisoikeutensa käyttämisessä; toteaa, että nämä esteet voivat olla oikeudellisia, poliittisia, taloudellisia, kulttuurisia tai tietoon liittyviä;
- L. toteaa, että joissakin jäsenvaltioissa on edelleen erittäin rajoittavia lakeja, jotka kieltävät abortin muissa kuin tiukasti säännellyissä olosuhteissa ja joiden takia naiset joutuvat turvautumaan vaarallisiin ja jopa hengenvaarallisiin toimenpiteisiin, matkustamaan toisiin maihin tai viemään raskautensa päätökseen vastoin tahtoaan, mikä loukkaa heidän ihmisoikeuksiaan ja on yksi sukupuoleen perustuvan väkivallan muoto; toteaa, että jotkin jäsenvaltiot, jotka ovat laillistaneet abortin pyynnöstä tai laajojen sosiaalisten syiden perusteella, pitävät kuitenkin edelleen voimassa erityisiä rikosoikeudellisia seuraamuksia aborteista, jotka on tehty sovellettavien säännösten soveltamisalan ulkopuolella;
- M. ottaa huomioon, että useat jäsenvaltiot pyrkivät tällä hetkellä rajoittamaan entisestään seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuutta erittäin rajoittavilla laeilla, mikä vaikeuttaa terveydenhuollon saatavuutta ja johtaa sukupuoleen perustuvaan syrjintään ja väkivaltaan; toteaa, että nämä aloitteet ja heikentämisyritkymykset haittaavat väestön oikeuksien toteutumista ja maiden kehitystä sekä heikentävät demokratiaa, eurooppalaisia arvoja ja perusoikeuksia;
- N. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvon, hltiq+-henkilöiden monimuotoisuuden ja feminismiin koordinoitua ja hyvin rahoitettua taantumista tapahtuu maailmanlaajuisesti;

ottaa huomioon, että kaikkialla maailmassa taantumukselliset voimat ja erittäin konservatiiviset uskonnolliset ja äärioikeistolaiset toimijat yrittävät mitätöidä ihmisoikeuksien alalla vuosikymmenten aikana saavutetun kehityksen ja korvata sen sukupuolirooleja perheissä ja julkisessa elämässä koskevalla haitallisella maailmankatsomuksella; ottaa huomioon, että nämä liikkeet ja hyökkäykset liittyvät läheisesti autoritaarisiin demokratian heikentämispyrkimyksiin ympäri maailmaa; katsoo, että tämä uhkaa selvästi oikeusvaltioperiaatetta Euroopassa;

- O. ottaa huomioon, että nämä sukupuolten tasa-arvon ja oikeuksien vastaiset liikkeet kohdentavat hyökkäyksensä erityisesti seksuaali- ja lisääntymisoikeuksiin ja naisten itsemääräämisoikeuteen ja vaikuttavat lainsäädäntöön ja politiikkaan, mikä johtaa siihen, että useissa jäsenvaltioissa pannaan täytäntöön taantumuksellisia aloitteita, joilla pyritään heikentämään seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia;
- P. ottaa huomioon, että Puola on edelleen rajoittanut laillisen aborttihoidon saatavuutta sen jälkeen, kun laitton perustuslakituomioistuimien antoi 22. lokakuuta 2020 tuomion¹³, johon sisältyi tosiasiallinen aborttikielto ja joka johti vähintään kuuden naisen kuolemaan; ottaa huomioon, että naiset ovat joutuneet tutkinnan kohteeksi epäillyistä aborteista ja naispuolisia ihmisoikeuksien ja lisääntymisoikeuksien puolustajia on asetettu syytteeseen siitä, että he ovat auttaneet naisia saamaan aborttihoitoa tai protestoineet aborttioikeuden puolesta; ottaa huomioon, että viimeaikaisessa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiossa asiassa M. L. vastaan Puola todettiin, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa esitettyä oikeutta yksityis- ja perhe-elämään oli loukattu erään naisen tapauksessa, sillä abortin saadakseen hänen oli pakko matkustaa ulkomaille perheensä tukiverkoston ulkopuolelle, mistä aiheutui hänelle huomattavia kustannuksia ja merkittäviä psykologisia vaikutuksia;
- Q. ottaa huomioon, että Puolan vastavalittu hallitus on sitoutunut ehdottamaan uusia lakeja, joilla varmistetaan naisten oikeudet ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuus, mukaan lukien aborttihoito; ottaa huomioon, että valitettavasti äänestystä aborttihoidon rangaistavuuden poistamista ja sen saatavuuden varmistamista koskevista lakiehdotuksista lykättiin Puolan parlamentin alahuoneessa viidellä viikolla, mutta äänestys on nyt onneksi määrä järjestää 10. huhtikuuta 2024;
- R. ottaa huomioon, että Maltassa abortti on tosiasiallisesti kielletty ja kriminalisoitu; ottaa huomioon, että heinäkuussa 2023 toteutetun uudistuksen yhteydessä Maltaan parlamentissa koettiin huolestuttava muutos, jonka yhteydessä poistettiin oikeuksia ja luotiin entistäkin enemmän riskejä ja esteitä aborttihoidon saatavuudelle; ottaa huomioon, että näihin esteisiin sisältyy muun muassa se, että lääkärit voivat päättää raskauden vain, jos henkilön henki on välittömässä vaarassa ja ennen kuin sikiö on elinkelpoinen, ja heidän on ohjattava kuolemanvaarassa oleva raskaana oleva henkilö kolmesta asiantuntijasta koostuvan lääketieteelliseen paneelin arvioitavaksi; ottaa huomioon, että terveyttä vakavasti vaarantavat tapaukset on suljettu lain soveltamisalan ulkopuolelle; ottaa huomioon, että Maltassa raskaana olevaa syöpää sairastavaa henkilöä ei voida hoitaa asianmukaisesti ja hänen on odotettava lapsen syntymää ennen syöpähoitoon pääsyä, mikä vähentää hoidon onnistumisen mahdollisuuksia;

¹³ Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio perustuslakituomioistuimesta, tapaus Xero Flor w Polsce sp. z o.o. vastaan Puola (hakemus nro [4907/18](#)), ks. 289 kohta.

- S. ottaa huomioon, että lääkkeillä tehtävä abortti ei ole laillinen Slovakiassa eikä Unkarissa; ottaa huomioon, että Unkarissa hyväksyttiin syyskuussa 2022 asetus, jolla aborttia hakevat naiset veloitetaan kuuntelemaan sikiön sydämenlyöntejä; ottaa huomioon, että Slovakiassa on toistuvasti havaittu yrityksiä rajoittaa aborttihoidon saatavuutta taantuvilla lakiehdotuksilla parlamentissa;
- T. panee merkille, että myös Italiassa aborttihoidon saatavuutta heikennetään¹⁴; ottaa huomioon, että Italian, Slovakian ja Romanian kaltaisissa maissa suuri enemmistö lääkäreistä ilmoittaa olevansa omantunnon syistä kieltäytyjiä, mikä tekee joillakin alueilla aborttihoidon tosiasiallisesta saatavuudesta erittäin haastavaa; ottaa huomioon, että oikea-aikainen ja asianmukainen aborttihoito evätään toisissa jäsenvaltioissa, kuten Kroatiassa, käytännön esteiden vuoksi¹⁵;
- U. ottaa huomioon, että Belgian liittoparlamentissa on lykätty useita pyrkimyksiä poistaa abortin rangaistavuus kokonaan;
- V. ottaa huomioon, että joissakin maissa aborttimenettelyt ja puolueeton neuvonta ovat edelleen tabuja ja että ne ovat harvoin osa pakollista lääketieteellistä koulutusta, joten lääkäreiltä puuttuu osaamista ja kokemusta, mikä heikentää potilaiden fyysistä ja henkistä terveyttä;
- W. ottaa huomioon, että aborttia koskeva disinformaatio, myös verkossa, on todellinen este naisten itsemääräämisoikeudelle; ottaa huomioon, että Saksassa katsottiin viime aikoihin asti, että tietojen antaminen aborttimenetelmistä lääkäreiden verkkosivustoilla edistää aborttia, ja se oli rangaistavaa; ottaa huomioon, että aborttia koskeva ”mainontakielto” poistettiin vasta heinäkuussa 2022;
- X. ottaa huomioon, että ukrainalaiset pakolaiset eivät ole joissakin jäsenvaltioissa saaneet aborttihoitoa, mukaan lukien seksuaalisen väkivallan tapauksissa, mikä loukkaa vakavasti heidän ihmisoikeuksiaan ja on verrattavissa kidutukseen ja epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun;
- Y. ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien, erityisesti aborttihoidon, kriminalisointi, viivyttäminen ja epääminen on yksi sukupuoleen perustuvan väkivallan muoto; ottaa huomioon, että näillä rajoituksilla ja kielloilla ei vähennetä aborttien määrää vaan niillä ainoastaan pakotetaan ihmiset matkustamaan pitkien matkojen päähän tai turvautumaan vaarallisiin abortteihin, minkä vuoksi he voivat myös joutua rikostutkinnan ja syytteen asettamisen kohteiksi; ottaa huomioon, että rajoitukset vaikuttavat niihin, jotka ovat eniten resurssien ja tiedon tarpeessa; ottaa huomioon, että lähes kaikki vaarallisista aborteista johtuvat kuolemantapaukset tapahtuvat maissa, joissa abortin saantia on ankarasti rajoitettu; ottaa huomioon, että nämä kuolemantapaukset ovat ehkäistävissä; ottaa huomioon, että vaaralliset abortit ovat merkittävin mutta ehkäistävissä oleva äitien kuolleisuuden syy;

¹⁴ Euroopan neuvosto, ”[Päätöslauselma CM/ResChS\(2016\)3 Confederazione Generale Italiana del Lavoro \(CGIL\) vastaan Italia, valitus nro 91/2013](#)”, 2016; Euroopan parlamentti, ”[Katsaus: FEMM-valiokunnan virkamatka Italiaan 17.–19. joulukuuta 2018](#)”, joulukuu 2018.

¹⁵ RODA, ”[Support for access, safe and legal termination of pregnancy in Croatia](#)”, 6. toukokuuta 2022.

- Z. ottaa huomioon, että syrjäytyneet henkilöt ja ryhmät, kuten rodulliset, etniset ja uskonnolliset vähemmistöt, maahanmuuttajat, sosioekonomiselta taustaltaan muita heikommassa asemassa olevat henkilöt, maaseudulla asuvat henkilöt, vammaiset henkilöt, hlbtqi+-yhteisön jäsenet ja väkivallan uhrit, kohtaavat usein lisäesteitä, intersektionaalista syrjintää ja väkivaltaa terveydenhuoltopalveluja käyttäessään; ottaa huomioon, että tämä on seurausta laeista ja politiikoista, jotka mahdollistavat seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon pakkokäytännöt ja joissa ei ole varmistettu kohtuullisia järjestelyjä laadukkaan hoidon ja tiedon saatavuudessa;
1. muistuttaa jälleen kerran, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ovat perustavaa laatua olevia ihmisoikeuksia, joita on suojeltava ja parannettava, eikä niitä voida millään tavalla vesittää tai peruuttaa;
 2. muistuttaa, että EU on sitoutunut edistämään, suojelemaan ja toteuttamaan jokaisen yksilön ja erityisesti jokaisen naisen ja tytön ruumiillista itsemääräämisoikeutta ja oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisoikeuksiinsa liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa;
 3. kehottaa Eurooppa-neuvostoa käynnistämään valmistelukunnan perussopimusten tarkistamiseksi 9. kesäkuuta 2022 ja 22. marraskuuta 2023 antamissaan päätöslauselmissa esitetyn pyynnön mukaisesti ja hyväksymään 22. marraskuuta 2023 annettuun päätöslauselmaan sisältyvän ehdotuksensa lisätä perusoikeuskirjaan seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuolto ja oikeus turvalliseen ja lailliseen aborttiin ja muuttaa sitä seuraavasti:

3 artikla

Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja ruumiilliseen itsemääräämisoikeuteen

2 a. Jokaisella on oikeus ruumiilliseen itsemääräämisoikeuteen ja oikeus vapaaseen, tietoon perustuvaan, täysimääräiseen ja yleiseen seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien sekä kaikkien niihin liittyvien terveydenhuoltopalvelujen saatavuuteen ilman syrjintää, mukaan lukien mahdollisuus turvalliseen ja lailliseen raskaudenkeskeytykseen.
 4. tuomitsee mitä jyrkimmin naisten oikeuksien taantumisen ja kaikki maailmanlaajuiset taantumukselliset yritykset rajoittaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon olemassa olevaa suojelua tai poistaa se, myös EU:n jäsenvaltioissa, sekä kaikenlaisen uhkailun, pelottelun ja häirinnän, joka kohdistuu ihmisoikeuksien puolustajiin ja kansalaisjärjestöihin, jotka pyrkivät edistämään näitä oikeuksia;
 5. on huolestunut sukupuolten tasa-arvoa ja aborttioikeutta vastustavien ryhmien rahoittamisen merkittävästä kasvusta ympäri maailmaa, myös Euroopassa; kehottaa komissiota hyödyntämään kaikkia käytettävissä olevia välineitä sen varmistamiseksi, että sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia, myös lisääntymisoikeuksia, vastustavat järjestöt eivät saa EU:n rahoitusta;

6. kehottaa jäsenvaltioita poistamaan täysin abortin rangaistavuuden WHO:n vuoden 2022 suuntaviivojen mukaisesti ja poistamaan turvallisen ja laillisen abortin ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuuden esteet ja torjumaan niitä; kehottaa Puolaa ja Maltaa kumoamaan lait ja toimenpiteet, joilla kielletään abortit tai rajoitetaan niitä; kehottaa Puolan viranomaisia asettamaan etusijalle lainsäädäntötoimet, joilla varmistetaan turvallisen ja laillisen abortin täysimääräinen saatavuus mahdollisimman pian; kehottaa Maltan viranomaisia poistamaan välittömästi abortin rangaistavuuden ja huolehtimaan turvallisen ja laillisen abortin saatavuudesta WHO:n vuoden 2022 suuntaviivojen mukaisesti;
7. kehottaa kaikkia jäsenvaltioiden hallituksia takaamaan turvallisen, laillisen ja maksuttoman aborttihoidon, synnytystä edeltävän ja äitiysterveystien palvelujen ja tarvikkeiden, vapaaehtoisen perhesuunnittelun, ehkäisyn, nuorisoystävällisten palvelujen sekä HI-viruksen ennaltaehkäisyn ja hoidon ja siihen liittyvän tuen saatavuuden ilman syrjintää;
8. tuomitsee sen, että joissakin jäsenvaltioissa lääkärit ja joissakin tapauksissa kokonaiset hoitolaitokset kieltäytyvät abortista vakaumuslausekkeen perusteella; pitää valitettavana, että tätä lauseketta käytetään usein myös tilanteissa, joissa mahdollinen viivästys vaarantaa potilaan hengen tai terveyden;
9. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kaikkien seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvien palvelujen saatavuuden, mukaan lukien kattava, ikätasolle sopiva ja näyttöön perustuva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus kaikille, laadukkaat, helposti saatavilla olevat, turvalliset ja maksuttomat ehkäisymenetelmät ja -tarvikkeet sekä perhesuunnitteluneuvonta, kiinnittäen erityistä huomiota värillisiin naisiin, romaninaisiin, ikääntyneisiin naisiin, matalan koulutustason naisiin, hltiq+-henkilöihin, vammaisiin naisiin, nuoriin, maahanmuuttajainaisiin, myös laittomiin maahanmuuttajiin, ja yksin eläviin naisiin;
10. kehottaa jäsenvaltioita ja paikallishallintoja lisäämään menojaan ohjelmiin ja suoria tukia rakenteille, kuten terveydenhuolto- ja perhesuunnittelupalveluille ja muille alalla toimiville organisaatioille;
11. kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia tekemään aborttimenetelmistä ja -menettelyistä pakollisen osan lääkäreiden ja lääketieteen opiskelijoiden, erityisesti gynekologian opiskelijoiden, opetussuunnitelmaa;
12. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita poistamaan abortin oikeudelliset, taloudelliset, sosiaaliset ja käytännön esteet ja rajoitukset, myös ne, jotka vaikuttavat suhteettomasti köyhyydessä eläviin naisiin, erityisesti rodullistettuihin naisiin, mukaan lukien mustat naiset ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvat naiset, sekä yksinhuoltajakotitalouksien naisiin;
13. toteaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöillä ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien sekä ihmisoikeuksien puolustajilla on tärkeä rooli seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolustajina ja niihin liittyvien palvelujen tarjoajina, ja kannustaa niitä jatkamaan työtään; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita varmistamaan ja tukemaan poliittisesti kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia EU:ssa kansalaisyhteiskunnan strategian avulla, varmistamaan naisten sekä seksuaali- ja

lisääntymisterveyden ja -oikeuksien sekä ihmisoikeuksien puolustajien suojelun ihmisoikeuksien puolustajien suojelumekanismin avulla ja tukemaan heitä taloudellisesti, erityisesti kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman kautta; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon palvelujen, myös abortin, saatavuutta EU4Health-ohjelman avulla;

14. kehottaa lisäksi EU:ta puolustamaan tätä oikeutta ja asettamaan sen tunnustamisen keskeiseksi painopisteeksi neuvotteluissa, joita käydään kansainvälisissä instituutioissa ja muilla monenvälisillä foorumeilla, kuten Euroopan neuvostossa ja YK:ssa; kehottaa EU:ta ratifioimaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.